
[2021-96-RE](#)

Causa 2021-96-RE

(Rubio García c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 595-2021. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2021

BOPA núm. 141, del 29 de desembre del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 29 de novembre del 2021, per la representació processal del Sr. Daniel Rubio García, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 14 d'octubre del 2021, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 15 de novembre del mateix any, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets al recurs en els processos penals i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, del dret a la no discriminació davant la llei, reconegut a "*l'article 8 de la Constitució*" (*sic*), relacionat amb el principi d'igualtat, i del dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats. Així mateix, demana l'admissió a tràmit d'aquesta causa amb efectes suspensius, per tal de no causar un perjudici al recurrent, el qual actualment està complint la pena imposada, demanant que s'acordi el seu arrest domiciliari amb control monitoritzat;

També sol·licita que, d'acord amb les disposicions de l'article 42 bis de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es realitzi una consulta al Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre la qüestió de saber si la redacció actual de l'article 210 del Codi de procediment penal és conforme al Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i als seus protocols, i, més concretament:

"- Si l'aplicació d'una mesura predelictual (mesura de seguretat) per raó del delictes pel qual ha estat condemnat, i que té per finalitat castigar la perillositat d'un ciutadà per uns fets futurs que no ha comès, és contrari als articles 5 (llibertat) i 6.2 (presumpció d'innocència) de la CEDH.

- Si la impossibilitat de formular recurs és contrària a l'article 13 CEDH i a l'article 2 del protocol núm. 7 del 22 de novembre del 1984, que preveuen el recurs efectiu en matèria penal.

- Si aquelles persones que han estat condemnades per la comissió de delictes majors d'evasió, de

comportament sexual, relatiu a la seguretat interior del Principat, a la moneda falsa, al blanqueig de diners o valors, a la salut pública o a la vida, la integritat o la llibertat de les persones són objecte d'un tracte discriminatori i contrari en l'execució de les penes privatives de llibertat i, per tant, contrari a l'article 14 CEDH i article 1 del protocol núm. 12 de 4 de novembre del 2000 (prohibició de discriminació i tracte igualitari)";

Vista la Constitució, especialment els articles 6, 9, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Cautlet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 27 de juliol del 2020, el Tribunal de Corts va dictar una sentència en què condemnava el Sr. Daniel Rubio García, com a còmplice en la comissió d'un delictes major d'importació de marihuana en gran quantitat per al tràfic d'estupefaents, a la pena de 2 anys de presó i al pagament d'una multa de 10.000,00 €.

1.2. Atès que la defensa del Sr. Daniel Rubio García va presentar un recurs d'apel·lació que va ser inadmetut a tràmit per extemporani, la sentència va esdevenir ferma, i, després de la resolució desestimatòria d'un incident de nul·litat i del recurs d'empara subsegüent (causa 2020-10-RE), el 19 de gener del 2021, el Sr. Daniel Rubio García va ingressar al Centre Penitenciari.

1.3. A banda d'un recurs de revisió de sentència que no va prosperar (causa 2021-49-RE), el 8 d'octubre del 2021, la representació processal del Sr. Daniel Rubio García va presentar un escrit davant el Tribunal de Corts en què sol·licitava la substitució de la pena de presó ferma per l'arrest domiciliari monitoritzat, establert a l'article 210 del Codi de procediment penal, demanant al mateix temps el plantejament d'una acció incidental d'inconstitucionalitat respecte d'aquest article, el qual, segons el seu parer, seria contrari als articles 8, 9, i 10 de la Constitució.

1.4. El 14 d'octubre del 2021, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què no donava lloc a aquesta substitució, atès que no concorrien tots els requisits establerts en l'article esmentat, afegint que no considerava necessària la interposició de l'acció incidental demanada, ja que no tenia cap dubte sobre la constitucionalitat d'aquesta disposició.

1.5. La representació processal del Sr. Daniel Rubio García va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 15 de novembre del 2021, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual decidia inadmetre a tràmit aquest recurs.

1.6. El 29 de novembre del 2021, la representació processal del Sr. Daniel Rubio Garcia va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 14 d'octubre del 2021, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 15 de novembre, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets al recurs en els processos penals i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, del dret a la no discriminació davant la llei, reconegut a

"l'article 8 de la Constitució" (sic), relacionat amb el principi d'igualtat, i del dret a la llibertat reconegut a l'article 9 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent reconeix que no compleix tots els requisits establerts a l'article 210 del Codi de procediment penal, concretament, perquè va ser condemnat per la comissió, en tant que còmplice, d'un delictes major d'importació de marihuana.
- Tanmateix considera que té dret a acollir-se a la substitució de la seva pena de presó per l'arrest domiciliari.
- En primer lloc, al·lega que la inadmissió a tràmit del seu recurs d'apel·lació efectuada per la Sala Penal vulnera el dret al recurs en matèria penal, dret que d'acord amb l'article 39.1 de la Constitució no pot ser limitat per llei.
- Destaca que en l'acte del Tribunal de Corts que desestima la seva petició de substitució s'indicava la possibilitat de recórrer aquesta decisió i que aquest recurs hauria de ser possible per totes les decisions judicials que afectin el dret a la llibertat.
- En segon lloc, el recurrent manifesta que el redactat de l'article 210 del Codi de procediment penal vulnera diversos drets fonamentals. Considera que la restricció en l'execució dels beneficis penitenciaris vulnera el principi d'igualtat davant la llei i els drets a la llibertat i a la presumpció d'innocència, ja que la finalitat de la pena ha de ser la reinserció dels ciutadans penats a la societat i no perseguir finalitats retributives o merament punitives.
- Posa en relleu que els beneficis penitenciaris constitueixen un incentiu per a la readaptació dels presos, sent drets subjectius de l'intern, però condicionats al compliment de certs requisits legals.
- Segons el seu parer, la igualtat en el seu sentit material, és a dir, la igualtat dins el marc estricte de la llei, no permet atorgar avantatges en funció de la naturalesa del delictes, ja que aquesta diferenciació ja ve marcada per la pena imposada en funció del delictes comés.
- Informa que va sol·licitar al Tribunal de Corts la formulació d'una acció incidental d'inconstitucionalitat respecte de l'article 210 esmentat, la qual va ser denegada.
- Per aquests motius, considera que s'ha vulnerat el seu dret a la no discriminació, reconegut a l'article 8 de la Constitució, en donar un tracte discriminatori en l'execució de les penes privatives de llibertat; el dret a la llibertat, previst a l'article 9 de la Constitució, ja que tot i que s'està en fase de compliment de pena, l'arrest domiciliari és menys perjudicial; i, el dret a la presumpció d'innocència, reconegut a l'article 10 de la Constitució, ja que s'estaria aplicant una mesura de seguretat, la qual tindria com a finalitat castigar la perillositat d'una persona per uns fets que no ha comés.
- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats. Així mateix, demana l'admissió a tràmit d'aquesta causa amb efectes suspensius, per tal de no causar-li un perjudici, ja que actualment està complint la pena

imposada i demana que s'acordi el seu arrest domiciliari amb control monitoritzat.

- També sol·licita que, d'acord amb les disposicions de l'article 42 bis de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es realitzi una consulta al Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre la qüestió de saber si la redacció actual de l'article 210 del Codi de procediment penal és conforme al Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i als seus protocols amb la concreció exposada en l'encapçalament d'aquest aute.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal transcriu l'article 210 del Codi de procediment penal que disposa que el condemnat que estigui en període d'execució i que hagi complert almenys la meitat de la pena de presó ferma, podrà sol·licitar la substitució de la resta de la pena de presó que quedi per complir per la pena d'arrest domiciliari amb control monitoritzat, sempre que la presó no hagi estat acordada per raó d'una sèrie de delictes majors, entre els quals aquells relatius a la salut pública, afegint que contra la decisió del tribunal competent no s'hi pot interposar recurs.

- Per tant, la decisió del Tribunal de Corts que no va donar lloc a la petició de substitució de la pena de presó per la pena d'arrest domiciliari, perquè no concorrien els requisits de l'article 210 esmentat, no és susceptible de recurs.

- La Sala Penal afegeix que la impossibilitat de recórrer els pronunciaments en aquesta matèria no vulnera el dret al recurs, establert a l'article 10.2 de la Constitució, atès que aquest dret se circumscriu a l'apel·lació de les sentències condemnatòries i no a qualsevol altra resolució que es dicti en el decurs del procediment, respecte a les quals el legislador pot decidir si reconeix o no la possibilitat d'impugnar-les.

- En aquest sentit, cita la seva pròpia jurisprudència i la sentència constitucional del 3 de febrer del 2014, recaiguda en la causa 2013-31-RE.

- Per consegüent, la Sala Penal va decidir inadmetre a tràmit el recurs d'apel·lació presentat per la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal suprem.

3.2. En l'argumentació del seu recurs el recurrent denuncia la vulneració de diversos drets fonamentals reconeguts a la Constitució:

- el principi d'igualtat davant la llei i el principi de no discriminació, establerts a l'article 6 de la Constitució;
- el dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució;
- i, el dret a la presumpció d'innocència, consagrat a l'article 10 de la Constitució.

3.3. Pel que fa als principis establerts a l'article 6 esmentat, cal recordar que el recurs d'empara se

circumscriu als drets i a les llibertats reconeguts als capítols III i IV del títol II de la Constitució. Per consegüent, una vulneració eventual dels principis establerts a l'article 6 no pot fonamentar directament un recurs d'empara.

3.4. Altrament, les resolucions impugnades es fonamenten en la llei i en la situació efectiva del recurrent i de cap manera en cap dels criteris citats a l'article 6 de la Constitució que poden definir una discriminació. Per tant, la desigualtat davant la llei o la discriminació al·legades per part del recurrent no estan de cap manera constituïdes i no poden ser acceptades, ni de manera indirecta, com a fonamentació d'aquest recurs d'empara.

3.5. És també de manera inoperant que el recurrent addueix la vulneració del seu dret a la presumpció d'innocència, ja que va ser condemnat de manera ferma. La decisió impugnada que resol respecte de l'execució de la pena es fonamenta igualment en la llei i en la situació del recurrent i no suposa una nova condemna, ni una mesura de seguretat.

3.6. Pel que fa al dret a la llibertat, cal examinar l'equilibri existent entre el respecte d'aquest principi i l'aplicació de la pena a la qual el recurrent ha estat condemnat de manera definitiva.

3.7. Si és clar que una pena de presó implica una privació de la llibertat, aquesta no vulnera el principi del dret a la llibertat a partir del moment en què ha estat pronunciada de manera fonamentada en Dret i en què és proporcionada als fets comesos.

3.8. De fet, el recurrent no impugna la vulneració d'aquest dret a causa de la seva condemna, sinó a causa de la decisió relativa a les seves modalitats d'execució.

3.9. La desestimació dels beneficis penitenciaris sol·licitats pel recurrent està motivada en el fet que no reuneix les condicions legals previstes per a la seva obtenció. Aquestes condicions es basen en particular en la naturalesa objectiva dels motius de la seva condemna. El recurrent reconeix ell mateix aquest fet, cosa que desproveeix de força el seu argument sobre la discriminació o la ruptura de la igualtat davant la llei.

3.10. Aquesta desestimació no és una pena nova, està fonamentada en Dret, no és absurda, ni il·lògica, i no trenca l'equilibri necessari entre el dret a la llibertat i la necessitat de pronunciar penes privatives de la llibertat de manera diferenciada i proporcionada en funció del delictes comés i de les lleis aplicables.

3.11. Així mateix, que aquesta decisió no sigui susceptible de ser apel·lada tampoc vulnera els drets fonamentals del recurrent, ja que aquest pot tornar a sol·licitar la seva petició, la qual serà examinada en virtut del dret i de les seves circumstàncies.

3.12. Pel que fa als interrogants del recurrent respecte de les disposicions del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, cal recordar que no es tracta d'una mesura predelictual, que la impossibilitat d'un recurs d'apel·lació s'analitza en funció de la permanència de la possibilitat de demanda de reexamen i que la no discriminació no exclou que la llei pugui tenir en compte situacions de fet diferents.

3.13. Respecte de la consulta al Tribunal Europeu dels Drets Humans, si bé l'article 42 bis de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional dona la possibilitat a aquest Tribunal de tramitar-la, li correspon en exclusiva decidir sobre la seva oportunitat, nogensmenys, en el cas que ens ocupa, els motius que s'acaben d'exposar demostren que aquesta consulta no és necessària.

3.14. En conclusió, els arguments del recurrent continguts en aquest recurs d'empara manquen de contingut constitucional, i, per tant, aquest recurs ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2021-96-RE interposat per la representació processal del Sr. Daniel Rubio García contra l'aute del 14 d'octubre del 2021, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 15 de novembre del mateix any, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat